

ÅRSRAPPORT 2008

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

- *Styrets Årsberetning*
- *Årsoppgjør m/ noter*
- *Revisjonsberetning*

LEGER UTEN GRENSER
MEDECINS SANS FRONTIERES

Årsberetning 2008

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser (MSF) er en uavhengig medisinsk humanitær organisasjon som redder liv og lindrer nød, uansett menneskers politiske og religiøse tilhørighet. For å bedre situasjonen for mennesker i nød, varsler våre feltarbeidere om overgrep og urettferdighet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse som består av 19 seksjoner. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale råd, bevegelsens høyeste organ, ved styreleder Håkon Bolkan. Rådet består av en representant fra hver av de 19 seksjonene.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter samt informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser. I tillegg bidras det med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv deltaker i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for "organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter".

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer. Rapporten, MSF Activity Report, kan fås ved henvendelse til vårt kontor eller leses på vår hjemmeside: www.legerutengrenser.no

Redegjørelse for virksomheten

Rekruttering av feltpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å sende godt kvalifiserte feltarbeidere til våre feltprosjekter. I 2008 reiste 50 personer på 60 ulike feltoppdrag for Leger Uten Grenser.

De landene vi har sendt personell til i 2008 er Somalia, Etiopia, Uganda, Sudan, Liberia, Sierra Leone, DR Kongo, Kongo Brazzaville, Nigeria, Zimbabwe, Malawi, Mosambik, Lesotho, Pakistan, Kina, India, Indonesia, Bangladesh, Moldova, Den sentralafrikanske republikk og Malta.

Antall feltoppdrag per år:

År	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
antall feltoppdrag	3	9	20	23	24	26	39	43	69	64	61	60

Leger Uten Grenser Norge samarbeider tett med våre fem operasjonelle sentre for å dekke personalbehovene i våre feltprosjekter. Vi rekrutterer og sender leger med og uten spesialisering, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyter, psykologer og ikke-medisinsk personell som økonomer, administratorer, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere med flere.

De som jobber for Leger Uten Grenser ønsker å gjøre en forskjell, de er i alle aldre og mange reiser på flere oppdrag. Organisasjonen rekrutterer nytt feltpersonell fortløpende. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. I felt jobber våre folk blant annet med å gi grunnleggende medisinsk behandling, vaksiner og immunisering. Vi behandler underernærte, gjør vektkontroll og behandler mental helse.. I tillegg bidrar vi med katastrofeberedskap og etablerer vann- og sanitærprosjekter, Dessuten setter vi fokus på glemte sykdommer, samt holder et sterkt fokus på utdanning, opplæring og informasjon.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter feltoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gis forberedelseskurs, personlig briefing og informasjon før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandelsattest, attester og diplomer fra den enkelte feltarbeider før utreise. Oppfølgingen fortsetter også under og etter endt oppdrag.

Informasjonsarbeid og varsling om overgrep

En sentral del av Leger Uten Grensers mandat er å varsle om overgrep og manglende innsats fra det internasjonale samfunn i kriser, konflikter og katastrofer. Gjennom å kommunisere observasjoner fra felt ønsker vi å framprovosere en bedring av situasjonen for mennesker i nød.

Leger Uten Grenser lanserte i januar sin årlige liste over underrapporterte humanitære kriser. Konflikt og enorme behov i den østlige delen av DR Kongo, situasjonen for internt fordrevne i Somalia og krisen i Zimbabwes helsevesen var blant de ti humanitære sakene Leger Uten Grenser fant at internasjonale medier året før hadde viet for lite oppmerksomhet.

Humanitære behov i DR Kongo har lenge vært et viktig anliggende for Leger Uten Grenser, både operasjonelt og i kommunikasjonssammenheng. I 2008 tiltok kamphandlingene øst i landet, og Leger Uten Grenser varslet om situasjonen for internt fordrevne og resten av sivilbefolkningen i de rammede områdene.

I 2008 satte Leger Uten Grenser også søkelys på de elendige leveforholdene og mangelen på helsetjenester som møter mange papirløse innvandrere til Europa. I juli ba organisasjonen EU sikre akseptable mottaksforhold for slike immigranter.

Leger Uten Grenser varslet også om farene og brutaliteten forbundet med menneskesmugling over Adenbukta fra Somalia til Jemen, og ba om økt assistanse til menneskene som overlevde overfarten. I juni lanserte Leger Uten Grenser rapporten "No Choice", som dokumenterer forholdene mennesker blir utsatt for under krysningen.

Implementering av nye, effektive strategier i kampen mot underernæring har vært en av Leger Uten Grensers kampsaker de siste årene, så også i 2008. Gjentatte ganger delte organisasjonen sine erfaringer på feltet og oppfordret giverland og organisasjoner til å satse på ferdigmat tilpasset bruk i ressursfattige områder.

I mai ble Myanmar (Burma) rammet av en syklon. Leger Uten Grenser satte raskt i gang omfattende nødhjelpsprosjekter og kommuniserte fortløpende om situasjonen og behovene til de rammede.

I september gjennomførte Leger Uten Grenser også en omfattende informasjonskampanje om barnedødelighet og hvordan dette tragiske problemet i de fleste tilfeller kan bekjempes med enkle midler.

Innsamling av midler

Leger Uten Grensers to hovedfinansieringskilder er private gaver og offentlig prosjektstøtte. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grensers mål om å hjelpe dem som trenger det aller mest. For å sikre vår uavhengighet har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. Per i dag har Leger Uten Grenser internasjonalt en andel private midler på over 80 prosent.

Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private gaver er med på å sikre organisasjonens finansielle uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og være til stede der behovene til enhver tid er størst. Vi retter innsatsen etter selvstendige vurderinger av hvor de humanitære behovene er størst, uavhengig av myndigheter eller andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner og organisasjoner i løpet av 2008.

Våre givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang i mellom. Det er viktig for oss å gi informasjon til våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte er blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike kanaler for å nå ut til det norske folk, blant annet egne gateververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber uten provisjon.

Støtte til Leger Uten Grenser i 2008

I løpet av 2008 mottok Leger Uten Grenser 334 millioner kroner i støtte til arbeidet vårt. Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter er blant inntektskildene som har økt fra tidligere år. Vi opplever også en økning i spontane gaver til organisasjonen, noe som tyder på at Leger Uten Grenser er synlig og har tillit i det norske samfunnet.

Arven etter Haaken A. Christensen

- takknemligheten vil leve videre gjennom tusener av liv som er reddet

I april 2008 ble Leger Uten Grenser underrettet om at organisasjonen hadde arvet kunsthistoriker og gallerist Haaken A. Christensen. Leger Uten Grenser mottok informasjonen om den betydelige arven fra Haaken A. Christensen med stor ydmykhet og takknemlighet. Takknemligheten vil leve videre gjennom tusener av liv som er reddet. Leger Uten Grenser ser også på Haaken A. Christensens testamentariske gave som et tegn på stor tiltro og moralsk støtte til Leger Uten Grensers medisinske humanitære arbeid.

Arven bestod blant annet av hans private kunstsamling. Samlingen inkluderte malerier av utenlandske kunstnere som Pablo Picasso, Marc Chagall, Henry Moore og Fernand Léger. John Rian, Thorvald Erichsen og Gunnar S. Gundersen var representert i Christensens norske samling. Arven, inkludert kunstsamlingen, medførte i 2008 hele 220 millioner kroner til Leger Uten Grensers arbeid. Dette representerer den største enkeltgave til organisasjonen gjennom tidene.

Offentlige prosjektmidler

Det er viktig for Leger Uten Grenser å opprettholde kontakten med statlige institusjoner, som Utenriksdepartementet og Norad, for finansiering av feltprosjekter. Slik kontakt gir oss mulighet til å synliggjøre skjebnen og situasjonen til de menneskene vi møter i felt, og er en viktig arena for menings- og informasjonsutveksling med politiske og institusjonelle aktører.

Offentlige prosjektbevilgninger har vært stabilt på om lag 46 millioner de to siste årene.

Utenriksdepartementet viste i 2007 interesse for Leger Uten Grensers engasjement i ulike deler av Sudan, spesielt i den konfliktrammede regionen Darfur. Spesiell interesse og fokus ble også viet situasjonen i Zimbabwe og Burma, samt den prekære situasjonen i Somalia, hvor Leger Uten Grenser er til stede som en av få internasjonale ikke-statlige organisasjoner.

Norad er fortsatt engasjert i våre hiv/aids-prosjekter, inkludert komponenten med aidsbehandling, også i kombinasjon med behandling av tuberkulose. Norad har også vist interesse for vårt arbeid med å forbedre ernæringsbehandling av underernærte barn.

I tillegg til å søke om prosjektstøtte, har Leger Uten Grenser hatt mye kontakt med norske myndigheter i forbindelse med våre forslag til tiltak for å bedre tilgangen til medisiner og medisinsk behandling i fattige land. Vi har forsterket vårt påvirkningsarbeid for å bedre den humanitære situasjonen for mennesker i nød, da spesielt rettet mot politikere og andre beslutningstakere, der Norge har mulighet for å påvirke i internasjonale fora.

TV-aksjonen 2006

I forbindelse med TV-aksjonen 2006 mottok Leger Uten Grenser 205,5 millioner kroner fra det norske folk til å bistå mennesker som lever i glemte kriser. For 2008 allokerte vi 50 millioner kroner til livreddende medisinsk arbeid i glemte kriser.

I 2008 gikk aksjonsmidlene til prosjekter i Somalia, Colombia, Tsjetsjenia, DR Kongo, Elfenbenskysten, Kambodsja, Sierra Leone, Kenya og Sudan. TV-aksjonen 2006 fortsetter å utgjøre en forskjell for dem som trenger det mest: menneskene som lever i de glemte krisene.

Leger Uten Grenser valgte i finansuroens år 2008 å forvalte midlene i pengemarkedsfond og bank. Avkastningen fra midlene går i sin helhet til formålet for TV-aksjonen. Nettoavkastningen for 2008 var på 4,3 millioner kroner.

Leger Uten Grenser rapporterer årlig anvendelsen av TV-aksjonsmidlene til Innsamlingsrådet i NRK.

Personal og administrasjon

Leger Uten Grensers norske seksjon holder til på Youngstorget 1 i Oslo. Organisasjonen har ingen produksjon, og forurenser således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grensers internasjonale kampanje for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

Leger Uten Grensers administrasjon i Norge utgjorde totalt 25 årsverk i 2008. Per 31.12. besto administrasjonen av 29 fulltids kontorstillinger i Oslo samt til enhver tid gjennomsnittlig 45 deltids gateververe i ulike byer i Norge. I tillegg hadde kontoret en sivilarbeider gjennom året, to nødhjelpskoordinatorer samt en ansvarlig for biomedisinsk utstyr. De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Det er lagt til rette for at styreleder kan være 20% deltidslønnet. Dette ble benyttet kun i begrenset grad i 2008. Styremedlemmer og frivillig personell honoreres ikke.

I hovedsak fokuserer det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet foregår i det vesentligste ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt og sykefravær anses som normalt. Leger Uten Grenser diskriminerer ikke. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets 28 ansatte ved årets slutt var 17 kvinner og 11 menn. Av styrets 11 medlemmer er 4 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig ikke-lønnet personale. Gjennom 2008 har denne støtten vært stabil og den bidrar betydelig for organisasjonen.

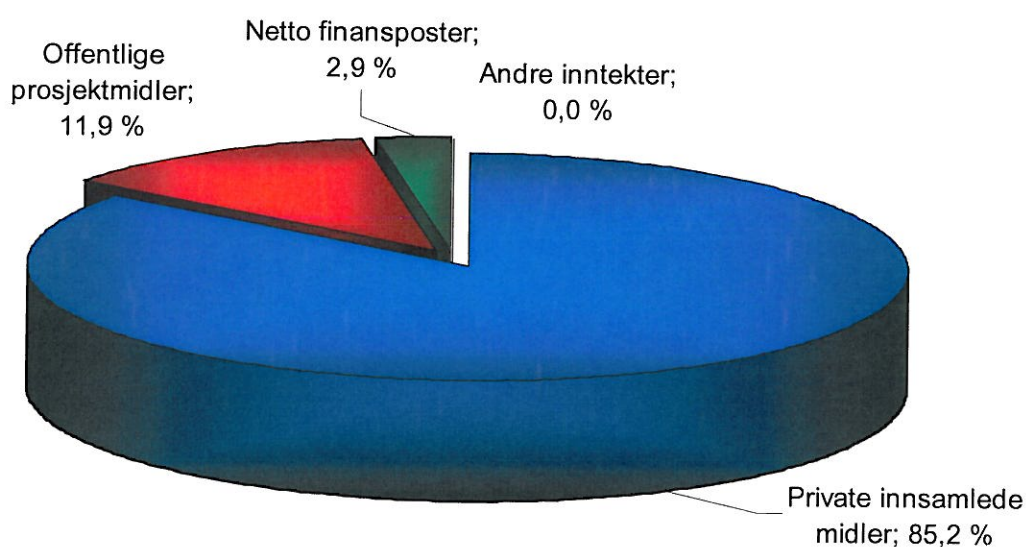
Økonomisk oversikt

Leger Uten Grensers inntekt var i 2008 på 380,7 millioner kroner. Av dette er 113,9 millioner samlet inn fra private givere og 220 millioner mottatt i forbindelse med Haaken A. Christensens dødsbo. Eksklusive det betydelige dødsboet har private innsamlede midler økt fra 109,4 til 113,9 millioner. Leger Uten Grenser har søkt om og mottatt 46,8 millioner fra Utenriksdepartementet og NORAD. Finansposter dreier seg i det vesentligste om opptjente renter og avkastning i forbindelse med forvaltning av gjenstående midler fra TV-aksjonen 2006, Haaken A. Christensens dødsbo samt andre private midler mottatt gjennom 2008.

Totale anskaffede midler består av:

		2008	2007	Endring i %
Inntekter	Private innsamlede midler	333,9	109,4	205,1 %
	Offentlige prosjektmidler	46,8	46,2	1,2 %
	Andre inntekter	0,0	0,1	-48,2 %
	Sum anskaffede midler	380,8	155,8	144,5 %
	Netto finansposter	11,2	7,8	43,7 %
	Sum totale inntekter	392,0	163,6	139,6 %

Anskaffede midler fordeler seg på 85,2% private innsamlede midler og 11,9% offentlige prosjektmidler. Andre inntekter og avkastning utgjør 2,9%.

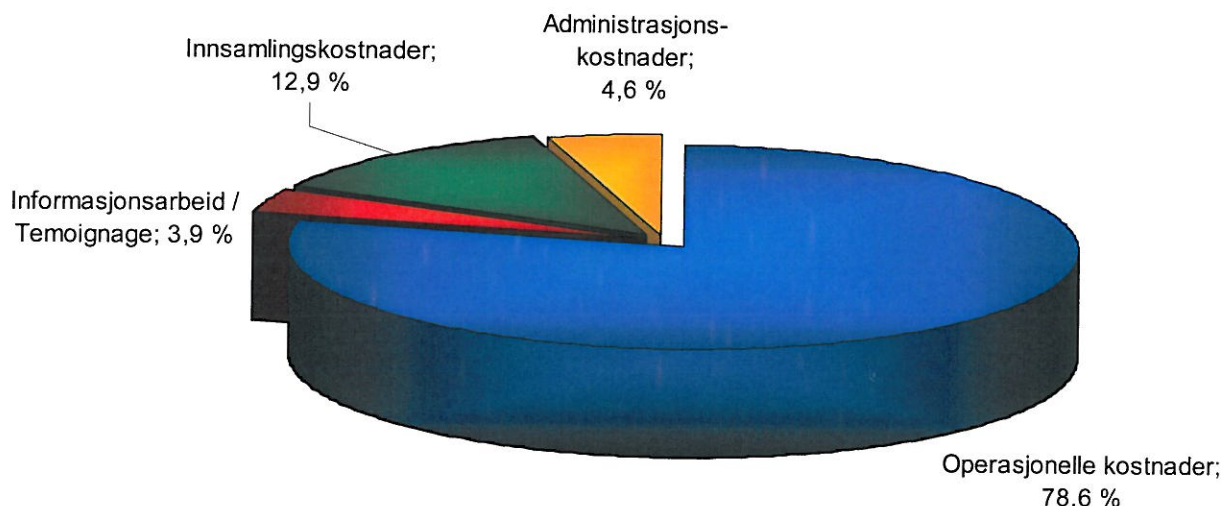

Anvendelse av midler:

		2008	2007	Endring i %
Kostnader	Operasjonelle kostnader	176,24	216,61	-18,6 %
	Informasjonsarbeid / Temoignage	6,35	3,80	67,1 %
	Andre humanitære aktiviteter	2,82	0,77	265,4 %
	Leger Uten Grensers formål	185,42	221,18	-16,2 %
	Innsamlingskostnader	21,22	17,88	18,7 %
	Administrasjonskostnader	7,55	4,59	64,4 %
Anvendelse av midler		214,19	243,65	-12,1 %

Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet reduseres noe i forhold til 2007. Det ble i 2007 allokert en større andel TV-aksjonsmidler (ca. 80 mill.) til våre humanitære prosjekter. For 2008 utgjør forbruket av tv-aksjonsmidler omlag 50 millioner kroner. Informasjonsarbeid, andre humanitære aktiviteter samt administrasjonskostnader viser en relativt kraftig økning fra 2007. Økningen skyldes i hovedsak økte bidrag til organisasjonens internasjonale aktiviteter innenfor medisinsk forskning, koordinasjon samt, internasjonal kampanje for tilgang på medisiner. Slike bidrag øker i takt med den norske seksjonens økte andel av inntekter til organisasjonen. Leger Uten Grenser fortsetter å investere i innsamlingsvirksomhet som er ventet å ha langsiktig effekt.

Diagrammet under viser Leger Uten Grensers anvendelse av midler i 2008, eksklusiv allokering av midler til operasjonell virksomhet som stammer fra TV-aksjonen 2006. Dette er utelatt for å vise anvendelsen av midler basert på organisasjonens normale drift.

Kommentarer til anvendelse av midler:

Operasjonelle kostnader:	Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av felpersonell samt "Andre humanitære aktiviteter" (bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer) inngår.
Informasjonsarbeid/Témoignage:	Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjonsmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Innsamlingskostnader:	Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingssmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Administrasjonskostnader:	Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår.

Leger Uten Grenser har for 2008 et positivt årsresultat på 177,8 millioner kroner. Det vesentlige overskuddet skriver seg fra midler mottatt i forbindelse med arv. Det forventes at årets betydelige overskudd vil resultere i underskudd for årene som kommer siden midlene da vil bli benyttet til humanitære prosjekter i felt. Disse underskuddene er dog kun regnskapstekniske, og organisasjonenes økonomi er svært solid og god. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

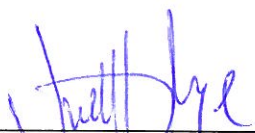
Formålskapital

Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 280,2 millioner kroner som skriver seg fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 102,3 millioner. Formålskapitalen pr 31.12.08 fordeler seg på 55,6 millioner øremerket til TV-aksjonens formål, 222,9 millioner stammer fra Haaken A. Christensens testamente, samt en ikke øremerket formålskapital på 1,7 millioner. Den øremerkede formålskapitalen fra TV-aksjonen vil bli benyttet til TV-aksjonens formål de nærmeste to til tre år. Også hoveddelen av ikke øremerket formålskapital vil bli benyttet til organisasjonens virksomhet, i all hovedsak til operasjonelle aktiviteter, de nærmeste år.

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetningen om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

Det har ikke intrådt hendelser etter 31. desember 2008 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.

Oslo, fredag, 15. mai 2009

Juel Helge Rye
Styremedlem

Håkon Bolkan
Styreleder

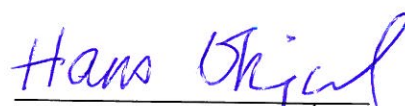
Nina Handal
Nestleder/Styremedlem

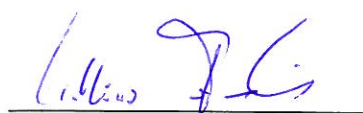
Leslie Shanks
Styremedlem

Jacob Maikere
Styremedlem

Hans Fredrik Ekjord¹
Styremedlem/Kasserer

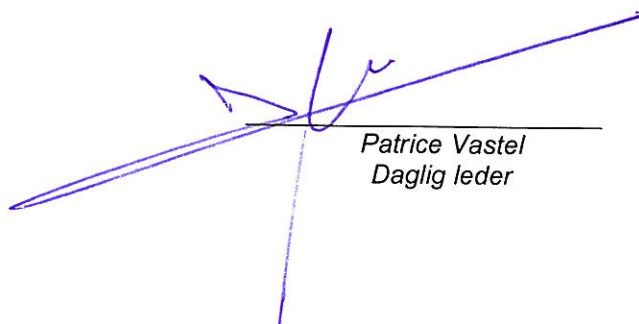
Mathias Fromelius
Styremedlem

Solveig Busk Halvorsen
Styremedlem

Cathrine Reimers
Styremedlem/Sekretær

Patrice Vastel
Daglig leder

¹ Øyunn Holen har trukket seg fra sitt styreverv. Hans Fredrik Ekjord (varamedlem) trår inn som fast styremedlem.

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2008	2007
Anskaffede midler			
Offentlige prosjektmidler		46 800 332	46 243 602
Private innsamlede midler		334 006 838	108 229 022
TV-aksjonen 2006		-65 426	1 210 084
Finans og investeringsinntekter		11 246 084	7 811 320
Andre inntekter		43 075	83 076
<i>Brutto midler anskaffet til humanitære formål</i>		<i>392 030 904</i>	<i>163 577 104</i>
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler		21 206 387	17 878 312
Kostnader TV-Aksjonen 2006		16 878	30 175
Kostnader til aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål			
- Operasjonelle kostnader		176 244 535	216 608 053
- Informasjonsarbeid/temoignage		6 348 586	3 798 561
- Andre humanitære aktiviteter		2 822 503	772 362
Administrasjonskostnader	12	7 569 197	4 591 344
<i>Sum forbrukte midler</i>	<i>7, 12</i>	<i>214 208 086</i>	<i>243 678 807</i>
ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		177 822 818	-80 101 703
Tilegg/reduksjon formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		-45 736 836	-70 941 934
Annen formålskapital		223 559 654	-9 159 769
<i>Sum disponert</i>	<i>4</i>	<i>177 822 818</i>	<i>-80 101 703</i>

Se vedlagte noter til årsregnskapet

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2008	2007
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Transportmidler	2	88 889	0
Oppussing	2	64 623	96 206
Maskiner og inventar	2	501 979	838 973
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>655 491</i>	<i>935 179</i>
Finansielle anleggsmidler			
Pensjonsmidler	8	43 706	18 360
<i>Sum anleggsmidler</i>		<i>699 197</i>	<i>953 539</i>
Omløpsmidler			
Fordringer	10	6 839 516	10 430 087
Markedsbaserte fond	11	81 246 106	99 431 663
Bankinnskudd, kontanter	3	266 545 522	22 536 172
<i>Sum omløpsmidler</i>		<i>354 631 144</i>	<i>132 397 922</i>
Sum eiendeler		355 330 340	133 351 461

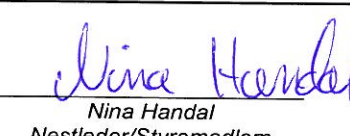
Balanse pr. 31. desember Egenkapital og gjeld

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2008	2007
Formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	4	Kr 55 600 520	101 337 357
Annen formålskapital	4	224 599 014	1 039 360
Sum formålskapital		280 199 534	102 376 717
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 904 474	377 267
Skyldig lønn og skattetrekk		2 833 399	2 267 905
Avsetninger til prosjekter	5	69 899 977	26 857 393
Renter prosjekt som skal tilbakebetales		267 232	1 235 910
Annen kortsiktig gjeld		225 724	227 580
Sum gjeld		75 130 806	30 966 055
Sum formålskapital og gjeld		355 330 340	133 342 772

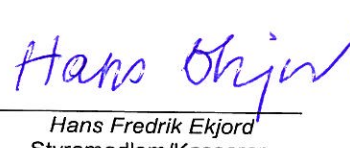

Juel Helge Rye
Styremedlem

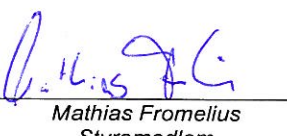

Håkon Bolkan
Styreleder

Nina Handal
Nestleder/Styremedlem

Leslie Shanks
Styremedlem

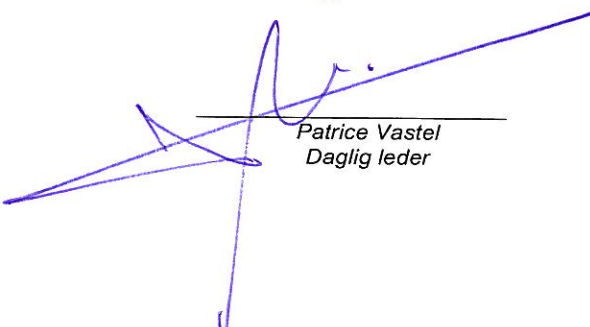

Jacob Maikere
Styremedlem

Hans Fredrik Ekjord
Styremedlem/Kasserer

Mathias Fromelius
Styremedlem

Solveig Busk Halvorsen
Styremedlem

Cathrine Reimers
Styremedlem/Sekretær

Patrice Vastel
Daglig leder

Kontantstrømoppstilling

Alle beløp i hele kroner

	2008	2007
Årets aktivitetsresultat	177 822 818	-80 101 703
Poster i aktivitetsregnskapet som ikke har likviditetseffekt		
Avskrivninger	433 702	344 129
Investeringer, avhendelse og finansiering		
Kjøp driftsmidler	-194 577	-332 219
Andre endringer		
endringer i fordringer	3 590 571	8 491 261
endringer i leverandørgjeld/annen kortsiktig gjeld	2 090 845	-1 765 541
endringer i avsetning til prosjekter	43 042 584	-43 267 409
andre tidsavgrensingsposter	-962 150	900 509
<i>Sum andre endringer</i>	<i>47 761 850</i>	<i>-35 641 180</i>
Sum likviditetsendringer gjennom året	225 823 793	-115 730 973
Likviditetsbeholdning 01.01	121 967 835	237 698 808
Likviditetsbeholdning 31.12	347 791 628	121 967 835
Likviditetsbeholdning 01.01 består av:		
Markedsbaserte fond	99 431 663	
Bankinnskudd, kontanter	22 536 172	237 698 808
<i>Sum</i>	<i>121 967 835</i>	<i>237 698 808</i>
Likviditetsbeholdning 31.12 består av:		
Markedsbaserte fond	81 246 106	99 431 663
Bankinnskudd, kontanter	266 545 522	22 536 172
<i>Sum</i>	<i>347 791 628</i>	<i>121 967 835</i>

Noter til regnskapet

31. desember 2008

Alle beløp i hele kroner

1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Alle beløp i notene er oppgitt i hele kroner dersom ikke annet er angitt.

Resultatregnskapet er klassifisert basert på aktivitet fremfor art. Formålet med et aktivitetsregnskap er å vise alle anskaffede midler fordelt på hovedtyper, og hvordan disse er anvendt i løpet av regnskapsåret. Note 7 viser kostnader etter art.

Begrepet Egenkapital er erstattet med begrepet Formålskapital. Dette er i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Til forskjell fra andre virksomheter er denne kapitalen en kapital som skal brukes til organisasjonens formål og ikke til utdeling eller lignende.

Inntektsføring

Alle midler er innsamlet i Norge. Gaver/innsamlede midler inntektsføres når de mottas. Arvede midler inntektsføres når organisasjonen har juridisk rett til arven, og verdien kan måles tilstrekkelig pålitelig.

Leger Uten Grenser mottar offentlige tilskudd fra Norad og Utenriksdepartementet til spesifikke prosjekter. Prosjektene har normalt varighet på 1 år. Pr 31.12.08 har organisasjonen 14 slike løpende prosjekter. Ubenyttede prosjektmidler tilbakebetales. Offentlige prosjektmidler holdes separat fra øvrige prosjektmidler. Det vises for øvrig til note 3 og 5.

Klassifisering og fordeling av kostnader

I aktivitetsregnskapet klassifiseres kostnader i tre hovedgrupper: kostnader til anskaffelse av midler, kostnader til formålet og administrasjonskostnader. Alle kostnader tilhørende en aktivitet er henført til denne. Felleskostnader som kostnader til IT, lokaler, porto, telefon o.l. er fordelt mellom aktivitetene i forhold til antall ansatte som jobber i de ulike aktivitetene.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld

Eiendeler som knytter seg til prosjekter, fordringer som tilbakebetales innen et år samt eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten er klassifisert som omløpsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Tilsvarende prinsipp er benyttet for gjeldsposter.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Endring i virkelig verdi resultatføres som finansinntekt/-kostnad. Markedsverdi og kostpris for de ulike plasseringene spesifiseres i note til regnskapet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom denne er over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Pensjoner

Leger Uten Grenser regnskapsfører pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i henhold til Norsk RegnskapsStandard 6 Pensjonskostnader. Se note 8 for detaljert informasjon.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstilling for 2008 er utarbeidet i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Til og med 2007 ble kontantstrømpoppstillingen satt opp etter den indirekte metode. Oppstillingen for 2007 er omarbeidet i henhold til ny oppstillingsplan.

Reklassifisering av regnskapsposter

I 2007 ble finansinntekter og finanskostnader klassifisert som "Annen inntekt". I 2008 er finansinntekter og finanskostnader klassifisert som "Finans og investeringsinntekter". Tallene for 2007 er omarbeidet i henhold til endret klassifisering. I 2007 ble finansinntekter opptjent på midler fra TV-aksjonen klassifisert som inntekt under posten "TV-aksjonen 2006". I 2008 er alle finansinntekter, uavhengig av hvilke midler de er opptjent fra, klassifisert som "Finans og investeringsinntekter". Tallene for 2007 er omarbeidet i henhold til endret klassifisering.

Noter til regnskapet

31. desember 2008

5 Avsetning til prosjekter

Avsetning til prosjekter fordeler seg som følger mellom privat og offentlig finansierte prosjekter:

	2008	2007
Offentlig finansierte prosjekter	16 026 472	4 019 719
Privat finansierte prosjekter	53 873 505	22 837 674
Sum	69 899 977	26 857 393

6 Personalkostnader, antall årsverk m.m.

Personalkostnader	2008	2007
Lønnskostnader	13 899 089	11 284 469
Arbeidsgiveravgift	2 110 669	1 671 237
Pensjonskostnader	669 844	598 750
Andre personalkostnader	548 044	517 876
Sum	17 227 646	14 072 332

Antall årsverk/ansatte

Pr 31.12.08 besto administrasjonen av 29 fulltids kontorstillinger samt gjennomsnittlig 45 deltids midlertidige gateververe. I tillegg hadde kontoret 1 sivilarbeider, 2 nødhjelpskoordinatorer og 1 ansvarlig for biomedisinsk utstyr. Gjennom året ansatte Leger Uten Grenser 66 feltarbeidere på ulike feltoppdrag, til sammen 27 årsverk. Kostnadene for disse er viderefakturert. Innsats fra frivillige utgjør ca 2 årsverk.

Godtgjørelser daglig leder og styre	Lønn	Pensjon	Andre ytelser	Styrehonorar
Patrice Vastel, daglig leder, 9 mnd *	474 237	10 929	1 410	
Dag Horntvedt, daglig leder, 3 mnd *	142 755	2 240	353	
Styret				14 638
Sum	616 992	13 169	1 763	14 638

*Daglig leder Patrice Vastel hadde permisjon i 3 måneder i 2008.

I hans fravær fungerte Dag Horntvedt som daglig leder.

Godtgjørelse til revisor	2008	2007
Revisjonshonoraret er spesifisert som følger:		
Lovpålagt revisjon	121 200	70 000
Andre attestasjonstjenester	83 700	15 000
Andre tjenester utenfor revisjon	5 000	4 750
Sum	209 900	89 750

Av lovpålagt revisjon på kr. 121 200 for 2008, kan 75 000 henføres til 2007.

Alle beløp er ekskl. mva.

Noter til regnskapet

31. desember 2008

7 Kostnadsarstinnending av SUM FORBRUKTE MIDLER i aktivitetsregnskap

	2008	2007
Humanitær bistand		
- privat finansierte prosjekter	130 296 198	138 150 384
- offentlig finansierte prosjekter	46 800 332	76 143 602
<i>Sum humanitær bistand</i>	<i>177 096 530</i>	<i>214 293 986</i>
Tilskudd til MSF Internasjonalt	2 771 676	472 411
Personalkostnader (spesifisert i note 6)	17 227 646	14 072 332
Avskrivning varige driftsmidler	433 701	344 129
Annen driftskostnad		
- fraktkostnader	164 486	83 215
- kostnader lokaler	1 153 976	1 349 687
- IT, inventar og utstyr	703 067	408 797
- reparasjon og vedlikehold	153 354	25 501
- innkjøpte tjenester/konsulenter	1 366 452	965 096
- kontorkostnader, telefon og porto	1 025 696	1 467 899
- reisekostnader	957 485	1 147 726
- reklamekostnader/innsamling av midler	10 141 738	7 988 143
- transaksjonskostnader	868 789	908 356
- andre kostnader	122 637	150 496
<i>Sum annen driftskostnad</i>	<i>16 657 680</i>	<i>14 494 916</i>
<i>Finanskostnader</i>	<i>20 852</i>	<i>1 033</i>
SUM	214 208 086	243 678 807

Noter til regnskapet

31. desember 2008

8 Pensjoner

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter i alt 35 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap. Selskapets ansatte yter selv en andel av tilskudd til pensjonsmidlene. Ordningen er i tråd med OTP.

	2008	2007
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	867 860	692 846
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	96 935	71 974
Avkastning på pensjonsmidler fratrukket adm.kostnader	(30 766)	2 068
Resultatført actuarielt tap/(gevinst)	8 071	21 624
Periodisert arbeidsgiveravgift	131 698	75 944
Netto pensjonskostnad	1 073 798	864 456
Påløpte pensjonsforliktelser (DO) pr 31.12	2 075 615	1 828 958
Pensjonsmidler til markedsverdi pr 31.12	1 898 123	1 518 874
Påløpte pensjonsforliktelser (DBO) ekskl. AGA	(177 492)	(310 084)
Arbeidsgiveravgift	(31 189)	
Påløpte pensjonsforliktelser inkl. AGA	(208 681)	(310 084)
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	252 387	328 444
Netto pensjonsforpliktelse/(midler)	43 706	18 360

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	5,80 %	5,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,80 %	5,50 %
Årlig forventet lønnsvekst	4,00 %	4,50 %
Årlig forventet G-regulering	3,75 %	4,25 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	1,50 %	1,75 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

9 Leasingavtaler ikke balanseført

	Avtale inngått	Avtale utløper	Årlig leie ekskl. mva
Kopimaskin	01.09.2008	01.09.2013	36 000
Videokonferanseutstyr	14.12.2007	14.12.2010	35 928
Kaffemaskin	08.03.2006	31.03.2009	20 100
Kaffemaskin	01.04.2009	31.03.2010	9 750

Noter til regnskapet

31. desember 2008

10 Testamentariske gaver/fordringer

Leger Uten Grenser har pr. 31.12.08 mottatt testamentariske gaver som ikke er realisert. Disse er gjennomgått og vurdert av ledelsen, og aktivert i den grad det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt, og at inntekten kan måles med tilstrekkelig pålitelighet.

	2008	2007
Testamentariske gaver aktivert pr 31.12.:	3 533 975	5 721 015
Påløpne inntekter - annet	964 762	1 323 461
Kundefordringer	1 704 722	3 335 262
Forskuddsbetalte kostnader	619 179	9 029
Andre fordringer	16 878	41 320
Sum fordringer	6 839 516	10 430 087

Leger Uten Grenser har dessuten mottatt testamentariske gaver der arven er falt, men arvens størrelse ennå ikke kartlagt. Disse gavene er ikke inntektsført siden kriteriet om pålitelig måling ikke er oppfylt.

11 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

	Markedsverdi	Kostpris
Pengemarkedsfond	81 246 106	80 000 000

Leger Uten Grenser har plassert vel 81 mill kroner i pengemarkedsfond, som er vurdert til virkeli verdi pr 31.12.08. Plasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til sikkerhet, risikospredning og likviditet.

12 Administrasjonsprosent og formålsprosent

Nedenfor er det listet opp utviklingen av ovennevnte prosentfordeling de siste 3 årene foreningen har hatt aktivitetsregnskap.

	2008	2007	2006
Administrasjonsprosent (andel av forbrukte midler)	3,52 %	1,88 %	2,24 %
Formålsprosent (andel av forbrukte midler)	86,57 %	90,77 %	65,10 %

Administrasjonsprosent og formålsprosent kan illustrere et noe uriktig bilde av organisasjonens drift i kjølvannet av TV-aksjonen 2006. Midlene som ble samlet inn under TV-aksjonen skal i henhold til statuttene brukes til organisasjonens formål i de tre til fire påfølgende år. Dette fører til at formålsprosenten blir kunstig lav i 2006, og videre som en konsekvens kunstig høy i 2007, 2008 og 2009 når de innsamlede midlene brukes.

Leger Uten Grensers tilskudd til Leger Uten Grenser Internasjonalt økte tilsvarende fra ca. 2% i 2007 til 7% i 2008 grunnet vår ekstraordinære inntekt i 2006 forbundet med TV-aksjonen. Administrasjonsprosenten i 2008 er derfor kunstig høy i 2008, da bidraget økte med 2,2 millioner.

Til årsmøte i
Médecins Sans Frontières Norway
Leger Uten Grenser Norge

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
0355 Oslo

Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grant.thornton.no
www.grant.thornton.no
Org.nr. 987 632 380 MVA

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Médecins Sans Frontières Norway Leger uten grenser Norge for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 177 822 818. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foreningens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foreningens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens økonomiske stilling 31. desember 2008 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 15.05.2009
Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Axelsen
Statsautorisert revisor